

**Udvalgets spørgsmål 2 og 3 til justitsministeren og dennes svar herpå,
dateret henholdsvis den 25. og 31. januar 1984**

Spørgsmål 2:

Udvalget anmoder om en redegørelse fra justitsministeriets lovafdeling for spørgsmålet om, hvorvidt folketinget (eventuelt udvalget til prøvelse af valgene) og/eller indenrigsministeren har kompetence til at pålægge valgbestyrelsen fornyet optælling og gennemgang af de ved folketingsvalg afgivne stemmer.

Er spørgsmålet behandlet i den juridiske litteratur?

Svar:

Spørgsmålet er, så vidt det er justitsministeriet bekendt, ikke behandlet i den nyere statsretlige litteratur.

Efter grundlovens § 33 afgør folketinget selv gyldigheden af sine medlemmers valg. Efter grundloven er denne beføjelse alene en beføjelse til at afgøre, om medlemmerne er gyldigt valgt eller ej. Efter valglovens § 54 tilkommer det, såfremt et valg anses ugyldigt, folketinget at bestemme, hvad der i så fald skal ske. Folketinget bestemmer endeligt, i hvilket omfang og på hvilken måde omvalg skal afholdes. Som grundlag for folketingets prøvelse af valgene tilstiller indenrigsministeren efter valglovens § 49 folketinget

- 1) De fra opstillingskredsens valgbestyrelser modtagne udskrifter af valgbøgerne (jfr. § 40, stk. 2).
- 2) De i overensstemmelse med §§ 42–44 foretagne beregninger af kreds- og tillægsmandaternes fordeling.
- 3) Den i overensstemmelse med §§ 45–48 foretagne opgørelse af, hvilke kandidater der har opnået valg.
- 4) De i § 50 omhandlede lister over stedfortrædere.

Efter valglovens § 54, stk. 2, afgør folketinget også, om de af indenrigsministeren indsendte beregninger skal godkendes, eller om der skal foretages nye beregninger, og da i hvilket omfang. Med hjemmel i denne bestemmelse antages det, at folketinget kan

kræve, at indenrigsministeriet foretager en ny beregning, jfr. Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret, (2. udg. ved Ole Espersen) s. 311. Det anføres samme sted: »Drejer det sig om simple fejl i optællingen af gyldige stemmer, må rettelsen dog formentlig kunne foretages af folketinget selv«.

Grundloven indeholder ingen bestemmelser om valgbestyrelser eller disses funktioner, men overlader efter § 31, stk. 2, fastsættelsen af de nærmere regler om valgrettens udøvelse og valgmåden til en valglov. Grundloven indeholder heller ingen regler om omvalg eller omtælling.

Folketingsvalgloven indeholder en række detaljerede bestemmelser om udpegningen af valgbestyrelsen, valgstyrere og tilforordnede vælgere. Den indeholder tilsvarende detaljerede regler om disses funktioner i forbindelse med valgets afholdelse. Endelig indeholder valgloven af betydning i denne sammenhæng hjemmel til at straffe (med bøde) den, der »forsømmer udførelsen af de forretninger, som påhviler ham efter denne lov« (valgloven), jfr. § 79.

Valgloven indeholder derimod ingen regler om, at indenrigsministeren eller folketinget kan kræve, at en valgbestyrelse foretager omtælling af de afgivne stemmer. Justitsministeriet har på den tid, der har været til rådighed, ikke haft mulighed for at foretage en undersøgelse af valglovenes forarbejder med henblik på en vurdering af dette spørgsmål.

Efter den kompetencefordeling, der efter valgloven følger for henholdsvis folketinget, indenrigsministeren og de af kommunerne valgte valgbestyrelser, må det antages, at valgbestyrelserne må anses for at være organer, der er uafhængige af indenrigsministeren og således ikke undergivet dennes instruktionsbeføjelse, medmindre der er udtrykkelig lovhjemmel hertil. En sådan hjemmel findes som anført ikke med hensyn til spørgsmålet om omtælling.